

HÖLGYFUTÁR

SZÉPIRODALMI HETILAP.

MEGJELENIK
MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt — kr.

Félévre . . . 3 „ — „

Évnegyedre . . 1 frt 50 kr.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

K. PAPP MIKLÓS.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:
LYCEUMI NYOMDA.Nem használható kézira-
tok nem küldetnek vissza.

MIKOR A SZÉL SÚVÖLT.

Elbeszélés

Írta:

Lépesi Gáspár.

(Folytatás.)

— Aztán nem volt-e igazam, kezdé halk, szívhez szóló hangon, midőn én, a ki oly kevésbé ismertem más szülőket, valódi gyermeki szeretetet éreztem a természet iránt? Nemde édes Jenőm te is átlátod, hogy köztünk mély rokonszenv létezik? — Mikor ő vidult, virágokat lombokat hajtott én is boldog, ah oly nagyon, nagyon boldog voltam, mikor az ősz rideg szele feldulta virányaikat én is ott feküdtem betegen, tehetetlenül, most, hogy megszánta őt a jövő nap s végvigasztalásul még egyszer vissza tekint reá, bennem is felébredt az életnek egy utolsó szikrája s széppé teszi haldoklásomat.

— Oh ne, ne — csak ezt ne, Millám — rebegém ölébe rejtve arcomat, míg keblemből egy kínos fuldoklásszerű sóhaj tört fel s a jó Vámosné zokogva borult egy kerti padra.

— Mért ne, kedvesem? mondá nyugodt hangon, mért ne beszéljén a válásról, a melynek úgy is nagyon hamar be kell következni? Emeld fel fejedet Jenőm, ne rejtse el arcodat, hadd gyönyörködjem végleheltemig ez oly kedves, oly nemes vonásokban. — Ne sirjon, édes Vámosné, nyugodjanak meg mindketten isten végzésében. — A ki oly boldog volt e földön mint én, az bátran meghalhat s ti, kik láttátok boldogságomat nyugodtan foghatjátok be szemeimet.

— Jenőm! tudasd haláloamat gyámánnyal, folytatá kis szünet után, ird meg neki, hogy mindazt elfeledtem a mit Paula grófnő tett velem s csak ama szeretet emlékét viszem magammal a tulvilágra, melylyel Paula mama egykor elhalmozott.

— Köszönöm irántam tanusított jószágát, édes jó Vámosné, fordult most a folyton zokogó asszonyhoz, s emlékül önnek adom szép imakönyvet, melyet a multkor kaptam Jenőtől.

— Neked Jenőm — ? mit hagyjak én neked? folytatá ismét hozzám fordítva oly szép, oly anyagi arcját, hisz szívem már úgy is oly régen a tied. — De mégis — mégis van a mit reád hagyjak — reád hagyom az egész szenvedő emberiséget. Gyógyítsd meg a szeretőnek legkedvesebbjét, az anyának gyermekét s oh gyógyítsd meg különösen a

gyermeknek szüleit, ne legyen kénytelen tőlük elmaradni árván, védtelenül — És most ölelj szivedre édes, szeretett Jenőm, mulni érzem erőmet — s én ott akarok meghalni sziveden. —

Reám borult — tekintete szemembe mélyedt, ajka ajkamat kereste. — Ekkor megszólalt a közeli kis templom estharangja s az utolsó, boldog mosolyt varázslá átszellemült arcára, egy végső erőfeszítéssel összekulcsolta kezeit s szemeit az égre emelte. —

A nap lassan-lassan a hegyek mögé tűnt s a mint az égről enyészett a rózsapír, úgy enyészett Millám arcáról is az élet színe s midőn az utolsó fénysugár is tova szállt — mosolygó halottat öleltek karjaim. —

Az éj már rég tova tűnt s az őszi nap jó magáról veté halvány sugarait az ifju orvos kimerült, fájdalomdult arcára, midőn bevégezve elbeszélését, fáradtan dült hátra székében, az anyarésztevő arcczal, könnyekkel szemében, de hallgatva ült mellette, nem merte közönséges vigasz szavakkal érinteni fájdalmát, mignem újra megszólalt s halk, szakadozott hangon még e szókat tettem hozzá:

Alig fogtam be megdicsőült angyalom szemeit, midőn nagysád sorait kaptam, de a fájdalom oly erővel nehezült reám, hogy pár óráig nem voltam képes azoknak eleget tenni. — Oh az orvosnak is nagyon nehezére esik néha a kötelesség hívó szavára hallgatni! De aztán eszembe jutott elhunyt kedvesem hagyománya s én eljöttem „meggyógyítani az anyának gyermekét.“

— Fogadja érte az anyának legforróbb háláját, mondá könnyektől remegő hangon az ifju nő. — De ha ön valóban teljesíteni akarja a tovatűnt nemes lélek végkivánátát, nem szabad önmagáról is egészen megfeledkeznie. Fogadja meg hát kérésemet, vegyen magához valami erősítőt, térjen kissé pihenni s ne hagyja végkép kimerülni erejét. Én addig szétnézek virágházamban s mindazt, mit felmutatni képes koszoruba fűzöm kedves halottja számára.

— Megtogadom szavát s köszönöm asszonyom, csak még egyszer a gyermek után nézek.

A gyermek felébredt, előbb zavartan hordta körül tekintetét, aztán megismerve anyja és az orvos arcját, mosolyogva nyujtotta feléjük kezecskéit.

— Gyermekke mentve van, asszonyom, mondá az orvos, és ön biztonnyal teljesíteni fogja fogadalmát; csak arra kérem, hogy ha

valaha eljövend az az idő, midőn az teherként fog nehezülni lelkére, jusson eszébe mit mesélt a bánatos orvos gyermeke betegágyánál, a súvöltő őszi szél zúgása mellett.

(Vége.)

ALVINA.

(Elbeszélés.)

(Folytatás.)

„Károlyka jó fiu. Nemde, Károlyka, szereted a fiatal Ladyt.“

„Hogyne szeretném a csodaszép Ladyt? de téged is szeretlek, s talán még jobban mint őt.“

„Mért?“
„Ej, hát mert ő nem ad nekem képeket; ő csak nézni szereti azokat; almabort és narancsot sem ad, hanem csak lehámozza és megeszi. De szeretem hangját, s szívesen ülök ölében.“

„Bohokás fiu! Nem fázik-e kisasszony?“
„Nem, az est eléggé enyhe; de miféle fény az ott a távolban?“

„Az Európába vitorlázó hajó lámpája, kisasszony. A szél ellenében kell vitorlázni, mig mi a szél teljes erejével haladunk előre, úgy hogy ha így tart az idő, négy-öt nap alatt New-Yorkban vagyunk.“

„Nem hittem volna, hogy oly gyorsan haladunk.“

„Nagyon gyorsan, Mylady. Nyolcz tengeri mérföldet haladunk óránként.“

„A mai éjet ismét az árboczon tölti?“

„Nagyon valószínű.“

„Ne menjen ma fel.“

„Miért, Mylady?“

„Mivel oly sötét van, s a tenger annyira háborog; könnyen szerencsétlenség érheti.“

„Semmitől se tartson, Mylady; s különben nemcsak ily éjjel és viharban kell állomáshelyünkön lennünk.“

E bizalmas csevegés meglesése kellemetlenül hatott kedélyemre, s kedvetlenül tértem vissza az étterembe. Midőn végre Károlyka is a terembe futott, a maga koránért modorában mondott e szavakkal jött hozzám.

„Ez a másodkormányos valóban kedves tengerész; oly sok szép történetet tud mondani, aztán én őt nagyon szeretem.“

Károlyka csakugyan helyesen ítelt; ezen kormányos csakugyan finom műveltségű ember volt, s így épen nem csodálkozhattam hogy Alvina kedvét leli társaságában.

A következő napon hűvös és ködös idő lepott meg bennünket. A szél a permetező esőcseppeket arcunkba vágta, s a fedélzet síkossá vált az esőtől. A hajó ide s tova ingott a bordáit csapkodó hullámhalmokon. Csak a kormányos, Károlyka s én maradtunk a fedélzeten; esőköpenyeinkbe burkolódva a háborgó tengert s a felénk bömpölygő hatalmas hullámokat szemléljük. A láthatár szélén kiemelkedő sötét felhők csakhamar elborították az egész égboltozatot, a fehér tájékkal koronázott hullámhegyek egymást üze majd a szél szivítását is elnyomó menydörgésszerű robajjal összeomolva elhíthetették a nézővel, hogy a tenger fékvesztett szellemei üzik boszorkánytáncukat. A szél sivitva rázta a fejünk felett kifeszített kötelzetet. A folytonosan növekedő hullámhegyek oly nagyokká lettek, hogy nagy robbajjal loccsanván szét a hajó bordáin, a fedélzeten is végigsepertek. Robinson a megijedt Károlykát szüleihez vitte, s azután visszatérvén hozzám, ily párbeszéd keletkezett közöttünk:

„Ön, nemde német?” e kérdéssel kezdte beszédét.

„Igen, német vagyok.”

„Volt-e már eddig tengeren?”

„Kétszer voltam már ezelőtt?”

„Igy Amerikában is volt?”

„Voltam; ismerem Bostont, Philadelphiát, New-Yorkot s egy nyarat a New-York melletti West-Hobokenben töltöttem.”

Ezen szavaimra meglepetve nézett reám.

„West-Hobokenben is volt ön? Én is oda való vagyok.”

„1867 nyarán tartózkodtam ama városban, s szemtanúja voltam a nagy tűznek, a mely azt elhamvasztotta. Akkor ön még gyermek lehetett.”

„Tíz éves voltam.”

„Igy talán emlékezik, hogy egy önnel egykoru gyermek pár napra híressé vált a városban? Derék fiu is volt, mondhatom.”

Robinson hallgatott.

„Egy embert sem mentett ugyan meg hanem csak butorokat s ágyneműket dobált ki az égő ház ablakán, s megperzselve s félig megfulva ugrott a megmentett holmiakra. Midőn a szomszédban magához tért ájulásából, első kérdése az volt, hogy mi lett a kanárimadárból? A tíz éves fiu ugyanis az égő házba visszament, hogy egyetmást megmentesen, midőn látta a kalitkájában vergődő kanárimadarakat. A meghagyás szerint azonban először az ágyneműket czepli le, s midőn visszatért a madár aggodalmas csipogását hallotta, ki akarja nyitni a kalitka ajtaját, de annak elgőzölt sodronyajtájával sehogy sem boldogulhat, s midőn egy pár szék levitele után visszatér a kaliczkáért, a lángok már a lépcsőzetet nyaldosták. Két-három kísérletet tett, hogy áttörjön a lángokon, mialatt ruhái megperzselődtek, s a füsttől félig megfuladva a szobába jutván, ott összerogyik, azonban csakhamar eszméltre jön, összeszedi minden erejét, egy matrácot kidob az ablakon, s ő maga is reá ugrik és megmenekszik. Magához térte után megund-

ván, hogy a madár benégett a szobában, siránkozva kiáltott fel: „soha sem fogom túrni, hogy a gonosz emberek átkozott kaliczkába madarakat zárjanak, s azután az átkozott tűzben megégni hagyják azokat,” azután letörölvén a kormot arczáról azon kérdéssel fordult környezőihez, hogy miként lehet a füstszagot eltávolítani az öltönyből.”

„Körülbelül így történt,” viszonzá a tengerész mosolyogva; „emlékezem is amaz esetre, mivel ama gyermek én voltam.”

„Ön?” Kőzelebb léptem az erőteljes szerény férfihoz s melegen szorítottam vele kezét. „Örvendek, Robinson ur, hogy önnel megismerkedhettem, mivel most már meg vagyok győződve, hogy oly férfi áll előttem, a milyenné ama gyermek fejlődhetett.”

„Örülök, hogy ily jó véleményt táplál felőlem,” mondá ő némi zavarral.

Különös ellentét! Mialatt arcunkat a permetező eső áztatta, hajónk ama hatalmas elemen hanykódott, a mely felett az Ur lelke lebegett, fejünk fölött sötét felhők lepték el az égboltozatot, s a hullámok végigsepertek a fedélzet felett, mi a westhobokeni nagy égés közepette képzeltük magunkat. Egy átesapó nagyobb hullám azonban ismét a tengerre irányozta figyelmünket.

„Hány éve szolgál a tengeren?”, kérdém a kormányost.

„Öt éve.”

„S miért lett tengerésszé?”

„Mert már gyermekkoromban nagy hajlamot éreztem a kalandos életre.”

„De a terhes munka.”

„Ez csak erőmet edzette. Soha sem voltam vidámabb, mint ha nehéz munkáival

TÁRCZA.

SZENTMIKLÓSI PONGRÁCZ. *)

Életrajz a XV-ik századból.

A XV-ik században hazánk történelmének fényszakát, a Hunyadiak korát megelőzőleg, sőt a nemzeti nagyságnak három évtizedén át: a haza, a nemzetiség, az alkotmányos élet védelmében óriássá nőtt országnak mellett, a prédát leső farkasok serege is elég nagygyá növekedett az olygarchák nagyravágyó egyéneiben; kik a társadalmi állapotok zilált — a személy- és vagyonbiztonság szétdult viszonyainak jellemző példányaiul tekinthetők, s nyomukat a vér ösvényén, az elkormosult füstölgő romokon, a zsákmányolás, a rablás megfertőzött légkörében találhatjuk fel. Ezek között nem utolsó jelenségül tűnt fel Szentmiklósi Pongrácz; sőt talán mint az akkori társadalmi megméltelyezett viszonyok prototypje állítható oda, midőn ennek életrajza a cseh korszak évtizedeinek korrajzául is elfogadható. Szentmiklósi Pongrácz egyesítő személyében a harcias jellemet, jellemében a jellemtelenséget, politikai pártosságában a diplomatiái ravaszságot, elhatározásában a fejtelenséget, gazdagsága hatalmában a rablási, zsarolási vágyat, önhittségében a törvénytisértést, honszeretetében a pártoskodást.

Am de lássuk őt magát!

*) Mutatvány a „Századok” 1878-ik év VIII-ik füzetéből. Szerk.

I.

Szentmiklósi Pongrácz e néven a második, ki birtokairól hol berencsinek, majd óváriának, de leggyakrabban szentmiklósinak neveztetett, a felvidék egyik vadregényes megyéjéből, Liptóbol származott. Itt ringott bölcséje azon törzsökös birtok adományos család ősenek, ki vitéz bátorsága, harci érdemei jutalmául, az Árpád-házi királyok bőkezűsége által a fél vármegyét birtokolta. Bogomér, a maga idejében híres Bogomér volt Szentmiklósi Pongrácznak második ősapja, kinél László király, werveresi várában nem egyszer élvezte a vendégszeretet kényelmét, s ki László királyt gyakran ajándékozta meg királyhoz méltó ékszerekkel.

Szentmiklósi Pongrácznak okmányilag bebizonyítható első őse Laurentius, 1241-ik évben családi genealogiák szerint a tatárok elleni saját ötközetben csapatvezér.

Lőrincznek egyik fiától, Bogomértól származnak a Szentiványi, Szmracsányi és Baan család ivadékai, másik fiától, Seraphiltól egyik ágon a Pothornyay, másik ágon a Pongrácz család. I. Seraphil fia I. András, ennek fia I. Pongrácz, 1368-ik évben Lajos királytól Szent Miklós Jaloeh melléke, más néven Hakylyse, — most Andrásfalu — Perbene — most Pribilina — Thraduk, Janok és Vica-rysaylyse nevű birtokokra új adomány-oklevelet nyer. I. Pongrácznak fia, II. András, Szentmiklóst tartozandóságaival osztályrészül kapván, magát de Szentmiklós nevezte, ki 1429-ik évben Szentmiklósról vásárjogot nyer. Ennek fia II. Miklós nemzé Istvánt, Jaka-

bot, Jánost és II-ik Pongráczot, a jelen életrajz személyét.

Szentmiklósi Pongráczot ifjúságának kora hajnalán, 1415-dik évben a constanci zsinaton megjelent magyar nemesek sorában találjuk. 1435-ik évben mint Berencs várának ura Blatnicza zálogos várában tartózkodott, hol ugyanazon évben Pálfordulása napjkor kiadta azon okmányt, melylyel bizonyítja, hogy a bellai előjáróság neki Ocskova Lehotá gyarmatosított, és Bella királyi scultetialis községben levő, Tamás, Dominik fia birtokához tartozó részt háromszáz forint megvételére kínálták. Itt találták őt az országos események, midőn is elhagyva fészékét, a nyilvánosság terére lép, szereplésének első alapját megvetendő.

Zsigmond király kívül a hazán, Németországban tartózkodott, Egerbe gyűlést hirdetvén a német rendeknek, a birodalmi békéről tanácskozandó; midőn hírül vette: hogy a törökök Szerbiára rohantak seregeikkel és hat erősséget hatalmukba kerítettek, Héderváry Lőrincz nádor-ispánnak elrendelése, hogy Brankovics György szerb despota segélyezése végett, a magyar hadak gyűjtésére vonatkozó intézkedéseket tegye. A magyar nemesség válaszul adá: hogy ők csak a királylyal tartoznak hadba menni, de nem a nádorral. Héderváry Lőrincz mellett Szentmiklósi Pongráczot, mint hadvezért találjuk ott, ki magyar dandáraival Szendrő váránál Brankovics György segedelmére megjelent. Zsigmond Szentmiklósi Pongrácz dandárainak erősítésére, a Csehországban fogadott zsoldosokat Giskra János vezérlete alatt, s a

voltam megbizva. Közönségesen hojszának nevezték társaim, mivel a legzordonabb időben füttyölve végeztem munkámat. Míg most.”

„S most?”

„Haza vágyódom. Nősülni akarok s szárazföldi patkány szeretnék lenni. Meguntam ez életet. Szép ugyan a tengerész élet, de ha szegény nőket és gyermekeket látunk a tengerbe fulni. . .”

„Volt-e már ily rettenetes jelenet szemtanuja?”

„Igen, mikor az „Arktik“-ot elmerülni láttam. Én is ezen hajón szolgáltam, s tulétem annak elcsúlyedését. De még most is borzadok, ha reá gondolok.”

„De, mit gondol, miként fog megélni a szárazon?”

„Ezzel még most nem törődöm, egyedüli gondolatom, hogy miként menekülhetnék meg a tengerész élettől.”

„S mióta van jegyese?”

„Még nincs jegyese.”

„Ah, ugy, azt gondoltam; — — de mikor határozta el, hogy megnősül s lemond a tengerész életéről?”

Nem válaszolt kérdésemre.

„S nősülése után miért ne folytathatná a tengerész életet?”

„Nem, ez lehetetlen. Ez esetben igazságtalan lennék nőm iránt, kit mintegy védtelenül hagyok a szárazföldön. Különben is már egy év óta vágyom a tengert elhagyni. Én, a hogy vesszünk, nagyon rossz, vagy nagyon is jó vagyok a tengerész életre.”

„S mikor vesz búcsut hajójától?”

„Azt még nem tudom.”

Habár Robinson azt erősítette, hogy a

mérőnnel előidézett balesetnek komolyabb következményei nem lesznek, a hajót hajtó gépezet jelentékeny sérülést szenvedett. Egy derült nap delén az egyszerre megakadt. Az ingadozó hajó alig észrevehetőleg úszott előre, s mindenki a fedélzet közepe felé sietett, a honnan az üveges válaszfalon át a géphelyiségbe lehetett látni. Hét jól megtermett kormos gépész állott a vaskorongon, s azt a hengerről lesrofolni igyekezett, azután leszállva róla, azt felemelték.

Feszült kebellet néztük e jelenetet. A kapitány a kormányhidon állott; a következő percz sorsunk felett volt határozandó. Hajónk akkor az Uj-Fundland zátonyai közelében állott meg, s így nem messze voltunk célunktól. A kevés vitorlával felszerelt gőzhajó, ha haszonvehetlenné válik gépezete s így a ködben könnyen eltéved, vagy összeütközéseknek van kitéve, nem nagy biztonságot nyújt utasainak.

„Nós, van e baj?” kiáltott le a kapitány, midőn a hat izmos gépész a korongot vállain tartotta, mialatt a hetedik alája kusztott.

Hosszan tartó szünet állott be.

„Nem tudom, kapitány,” szólalt meg az egyik gépész, ki már alig bírta a korongot tartani.

Vége egy tompa hang hallatszott a korong alól:

„A szellentyű eltört, s egészen használhatatlanná vált.”

„Csavardki, s tégy egy tartalékszellentyűt helyébe!”

„Csak három van, s egyiket sem lehet használni.”

vagyó, a gazdaságot kereső Szentmiklósi Pongrácz életpályájának egyes mozzanataira, hogy a későbbi hadvezér az ország kormányzója eme fegyvertényét épen Szentmiklósi Pongrácz vezérlete alatt mutatta be kortársainak.

Albert királynak 1439-ik évi október 23-kán történt halála után Szentmiklósi Pongráczot a lengyel Ulászló pártiak között találjuk: midőn is Hunyady Jánosnak 1440-ik évben Péter-Pál apostolok napján Budán kiadott hűséglevelét Szentmiklósi Pongrácz is aláírta; s a mint Héderváry Lőrincz a lithván lázadás elnyomása után Budára érkezett, Ulászlónak, Szentháromság vasárnapján Budavárának kulcsait átadta, Szentmiklósi Pongrácz is az üdvözlétére oda ment magyar nemesek között volt.

Az özvegy Erzsébet, utószülötte, a cse-csemő László érdekeinek védelme céljából, mindent elkövetett, hogy az ország nagyait, a nagybirtoku befolyásos olygarchákat ügyének megnyerje. Nem hitt a felmerült körülményének parancsoló tényének; hiába vetek tőle s pártjától búcsút az 1440. évben június 20-ára kitűzött országgyűlésre Budára fölsereglett nagyok, kik között István, Szentmiklósi Pongrácznak testvére is volt, hiába állottak nyíltan a lengyel Ulászló pártjához; s bárha Gara László és pártja a gyermek királynak Fejérvárott történt koronáztatását érvénytelennek nyilvánította: Erzsébet ügyét, a trónkövetelések viszályai között még is diadalra vélte juttathatni; mert a felsőmagyarországi megyék: Pozsony, Zólyom, Liptó, Szepes, Gömör, Sáros, Abauj és Zemplén ej-

A kapitány dühösen toppintott; a baleset okozóját vasra verette, s azután a hajó minden vitorláját felvonattta. A gyenge szel-
lő azonban alig dagasztotta meg azokat; a tenger vize mindinkább lesimult, s mi alig mozdultunk helyünkől. A kapitány azonban megnyugtatónkra azt állította, hogy nem messze vagyunk Uj-Fundland déli partjától. Estefelé egy vitorlát fedeztünk fel a távolban, s a matrózok előkészületeket tettek, hogy ezen felmerült hajó figyelmét fényjelzések segélyével hajónkra vonják. Esti tíz óra tájban magam is a fedélzetre mentem, hogy lássam hogy észrevették-e az idegen hajón jelzéseinket; azonban áttörhetlen sűrű köd borította el a láthatárt. Sötétség és borzadályt keltő csend környezte hajónkat. Csak a hajónk oldalán időközönként megtörő egyes hab loccsanása vagy egy távoli hojsza rikoltása volt hallható. A hajó csaknem szellemhajóhoz hasonlólag lengett a határtalan víztömeg felett.

Midőn visszatértem a szobák felé, ott mindenkit ébren találtam. Senki sem tudott aludni; különösen a nők sápadt arczzal virrasztottak gyermekeik fölött. Épen eloszlalni igyekeztem aggodalmaikat, midőn Mr. Bateman érintette könyökömet:

„A szép niürnbergi leány önnel beszélni szeretne.”

„Vélem?”

„Igen, önnel. Az imént áthaladva félig nyílt ajtaja előtt, őt sirniláttam, s kérdésemre azt adá válaszul, hogy önnel beszélni szeretne.”

Szobájába siettem. A pongyolán öltözött leányt a divánon találtam; kibontott

szaki része is a gyermekkirályhoz hivek maradtak.

Szentmiklósi Pongrácznak történeti nevezetességre lett emelkedése sajátképen ott kezdődik, midőn Erzsébet özvegy királyné a felső megyék támogatására bizakodván, Erdélyt, s a magyar felföld városait fiáhozi hű ragaszkodásra intvén, legnagyobb támaszát és oltalmát ügyének Giskránál, s a Fridrik császárnak házikoronájáért kapott tízenyolcz ezer magyar aranyért, s a következő évben még Soprony városának zálogba adása által Fridrik császártól kapott 8000 aranyért toborzott cseh zsoldosokban kereste és feltalálta. S ime Szentmiklósi Pongrácz, Ulászlónak legnagyobb hive, Ország Mihálylyal szövetkezvén, hadaival Giskra ellen indult, azt megveri és elfogja, kit Ulászló a maga részére megnyerni ohajtván, szabadon bocsátott. Szentmiklósi Pongrácznak a mily nagy volt buzgótsága a lengyel Ulászló mellett, egyéni természetének épen oly nagy volt állhatatlansága is; mert míg 1440. évben, tehát röviddel arra, hogy Ország Mihálylyal Giskrát elfogta, s Erzsébetet legerősebb támaszától, tapasztalt hadvezéretől megfosztá: őt ismét Erzsébet táborába vitte ingatag természet. S midőn Erzsébet Giskrát a bánya-
városok és Kassa város főkapitányává nevezte, Giskra zsoldos csapatait, Erzsébet bérencz-hadát Szentmiklósi Pongrácz is vezérelte, és midőn Giskra Jánossal együttesen Sztrecsnót bevették, utóbbinak átadta, ki azt az utószülött László részére elfoglalta.

A mint Erzsébet 1441-ik évben a cseh és morva rablók hadaival kivált Felsőma-

hozza szegődött Komorovszky Pétert, Thala-fuz Jánost és Tettauer Jánost morva harczosokkal a harczterre küldette; meghagyván egy márczius 26-kán kelt iratával a soproniaknak: hogy hajóikat Pozsnyba küldjék, melyeken a tháboriták és kapitányuk, a Dunán Nándorfehérvárig szállitassanak.

Szentmiklósi Pongrácz hadvezéri tehetségének nem csekély jelét adá, miután Szendrő alatt julius elején, a törököken vett diadalának fényes eredményét mutatta fel. A ostromló törököket, a cseh és morva harczosok két oldalról támadván meg, hatalmas rohammal táborukat ketté vágták; miközben Szentmiklósi Pongrácz a magyar és lengyel dandárokkal törbe ejtvén, seregével hátukba került, a török hadakat szétverte, s a megfutamodottakat a Szávába fulasztá. Szentmiklósi Pongrácz fényes győzelmének jeléül a kezébe esett ozman hadvezéreket béklyóba verve, foglyokul Zsigmondhoz Csehországba küldötte. Horváth Mihály jeles történetirónk a Szendrőnél vívott győzelem sikereit, s a diadal oroszlán részét Hunyady Jánosnak tulajdonítja; míg ezen tényt Szalay „mondják”-kal regisztrálja. De bármiként legyen is, az erdélyi dandárokkal megérkezett Hunyady Jánosnak vitézsége, személyes bátorságának csodái, nem vonnak le semmit Szentmiklósi Pongrácz hadvezéri képességének méltánylásából, annál kevésbé, mert Szentmiklósi Pongrácznak harczászatilag helyes terveihez még személyes bátorsága, vitéz vakmerősége is járult; s ha Hunyadynak döntő fegyverténye Szendrőnél későbbi világhírének sarkköve lett; nem kevesebb befolyással vala ez a nagyra-

haja gazdag hullámokban omlott fejét támogató karjára, míg balkezében tartott kendőjével, könnyeit igyekezett felszárítani. Midőn megpillantott, élénken felugrott, s pár lépéssel felém közeledett: „Mentsen meg!” kiáltott fel zokogva. „Nem akarok elveszni, nem akarok meghalni; ha baleset éri hajónkat, senkim sincs... csak ön.”

„Miért nem gondol a kormányosra, kisasszony,” mondám, nem tudván elítélni féltékenységet.

„Istenem,” sohajtott fel alig hallhatólag, „ő gyűlöl engem,” s arcát kezeibe rejtve, a diván előtt térdre borult. E látványra a boldogság érzése járta át egész lényemet; szerettem volna mellé térdelni, könytől ázott kezeit megcsokolni, s bocsánatát kérni esztelenségemért.

„Barátja voltam, kisasszony, s az is maradok. A veszély nem oly nagy, a milyennek képzeli, de ha a szükség órája elérkeznék, véglegelhetemig számíthat reám.”

A leány figyelmessen hatgatta szavaimat, a melyek őt megnyugtattak látszottak. „Fogadja el testvérileg segítő kezem, s engedje, hogy szétűzhessem aggodalmait.”

Vonakodva kezét nyújtott, s félénken tekintett arcomra.

„Nem,” kiáltott fel hirtelen; „jobb, ha most távozik; de ígérje meg, hogy többé nem haragszik rám.”

Egy pillanatig a csodaszép könnyező szemekbe néztem, s azután minden lelki erőmet összeszedve mondám: „nem!” s ezzel eltávoztam a szobából.

Másnap reggel erősebb szél fúszította vitorláinkat, nehéz hajónk azonban csak lass-

san haladhatott előre. A kapitány szobájába vonult vissza, s Robinson vezényelt, ki intett felém, hogy a kormányhidra menjek.

„Hogy van Bodinus kisasszony?” kérdé tőlem. „Tegnap óta nem láttam, hiszem, hogy nagyon aggódnak.”

„Ma még én sem láttam” mondám, egy kissé kellemetlenül érezvén magamat azon gondolatra, hogy fájdalmat kell okoznom ezen derék embernek, azonban az álmatlan éj folytán elhatároztam, hogy őt kiábrándítani igyekezzem. „Mondja csak, Mr. Yay: szereti ön e leányt?”

Egy könnycsepp csillogott szemében.

„Ne higgye, hogy e miatt kárhoztatom: mindenki megszeretheti, ki őt ismeri; de hallotta-e, hogy már jegyese is van?”

Robinson kérdőleg nézett reám.

„Igen, jegyese van. Most New-Yorkba megy, hogy ott nevelősködjék. A szegény gyermek nagyon tapasztalatlan, azért Mr. Yay, ne higgyen a látszatnak, hanem igyekezzék tisztába jönni, hogy mit remélhet irántai szerelme?”

A kormányos megköszönvén tanácsomat, távozott, mivel a vitorlákat kellett megfordíttatnia. Egy félóra múlva a kis Károlyka jött előmbe.

„Ah, jó hogy találom a szép Lady önt látni szeretné. Azért küldött, hogy hívjam önt szobájába.”

Midőn a szép leány szobájába léptem, az könnyezve jött elélem.

„Kedves kisasszony,” mondám halkán, „Robinson önt szereti.”

„Éppen most küldötte hozzám Károlykát.”

örök áron eladván, s ezen adás-vevési szerződést Ulászló 1441. évi június 15-én megerősítvén, lekötötte magát Neczpáli helyett Szentmiklósi Pongrácznak a vételösszeget lefizetni a kassai kamrai adóból; s ha őt Ulászló kielégíteni nem bírná vagy nem akarná, felhatalmazza őt ezen összeget akár Magyarországon akár pedig Lengyelhonban a maga részére kiereszokolni.

Szentmiklósi Pongrácz 1441. évben birtokosa lévén Berencs, Szakolcza, Óvár és Sztrecsnó várának, teljes három évig rémülete lett a Vág vidékének. Pethő Gergely szavaival élve: „Szentmiklósi Pongrácz társaival a templomokból kastélyokat és erőseket kezdenek csinálni, és azokból iszonyúképen prédálni és kóborlani, kiknek az ő gondosságuk a szegény emberekhez, asszonyállatokhoz és leányzókhoz minémű lett legyen, az emberi nyelv azt meg nem mondhatja, kiknek nagy prédálásokat és rablásokat sem a király, sem az urak le nem csön-desíthették.”

Nem csekély sorozata azon pusztításoknak, melyeket Szentmiklósi Pongrácz a Vág mentén, a morva és lengyel részekben elkövetett, és Schlick Gáspár ellene Julián bibornokhoz intézett panaszlevelében hiven festé, mert: daczára annak, hogy a lengyel Ulászlónak párthive volt, felhatalmazott törvénytelen tetteinek érzetében tanácsosnak tartotta megkegyelmezését kikérni, s 1443-ban márcz. 30-án ugyanakkor, midőn Strecsnát és Óvárt Ulászlótól zálogba vette, a királyi megkegyelmezést meg is kapta. Ezen királyi kegyelmi levél szerint Ulászló Szentmiklósi Pong-

„Mily megbízással?”

„Találkozóra hi a fedélzetre, mivel még ma este beszélni akarna velem.”

„Elmegy?”

„Nem.”

„Eszerint nem szereti Robinsont?”

„Nem.”

„De ő szereti kegyedet.”

A leány hallgatott. A földre sütötte szemeit és könyezett, azután nyugodtan arczomra emelvén szemeit mondá:

„Azért mondtam el mindezt, mert ön az kit szeretek.”

Az álmatlanul töltött éjt követő reggelen az ingadozó hajó fedélzetére mentem. A szél az éj folytán kiverte hajónkat a föl-vett irányból. A tenger erősen zajlott. A köd egy része felszállott, s így egy az erős szél ellen küzködő hajókat láttunk a távolban.

Robinson szomorú arczczal jött elélem. „Viharunk lesz, s ki tudja, mi van rólunk a végzet könyvében felírva.”

„S miért ily szomorú.”

„Van okom reá. Ma meggyőződtem, hogy ő nem szeret. Egy emléket küldöttem számára, nem fogadta el; egy fűrtöcskét kértem hajából, s ő bosszusa meghagyta Károlykának, hogy az én megbízásomból többé hozzá ne menjen.

Elöttem nem volt ismeretlen ezen viszautasítás forrása, mivel még ajkaimon égtek csókjai. Vigasztaltam őt, s tanácsoltam, hogy feledjen; ő azonban reszkető ajakkal mondá: „Azt hittem hogy valaha én is boldog lehetek,” és szomorúan távozott.

rácznak, Szakolcza kapitányának, a király ügyében szerzett érdemeinek tekintetbe vételével, minden eddigi hatalmaskodásait, kár-tételeit, gyujtogatásait és sanyargatásokat melyeket Ulászlónak az országba jövelete óta elkövetett: úgy neki mint hozzá tartozóinak megbocsátja; s mindenkinek eltiltja, hogy őt és hiveit ezek miatt zaklassák, pörbe fogják, elitéljék és megbüntessék.

Ámde Szentmiklósi Pongrácz birtokolván Strecsnót, Berencset, Szakolczát, a király kegyelmi levelét zsebre rakván, arra használta, hogy törvénytelenül szerzett vagyonát még inkább, gyarapítsa; míg végre dulakodásainak rovása ismét megtelvén, magát a politikai pártok mindenikénél szemé-lye — vagyonára nézve biztosítani akarta, s ezért: László király pártjához tért, s tőle szintén 1443-ik évi nov. 11-én Prágában kelt kegyelmi levelet eszközölt ki magának. Ezen okmányban László király mindazon kihágásokat, sérelmeket, büntényeket, miket ellene és hivei ellen elkövetett, megbocsátja oly feltételt alatt, hogy ezentul immár ilyen bűntettektől és sérelmekről tartózkodjék.

(Folytatása következik.)

gyarországot elárasztotta, s a fosztogatás, sanyargatás és rablás hoz szokott hadak, fegyverük szerencséjére támaszkodva, a szegény földmivelő népet, a városok polgárait pusztították; s nyomor, inség büröklje sarjadzott lábaik nyomában: Szentmiklósi Pongrácz is hatalmának kiterjesztésében oly ügyes diplomatiát fejtett ki, mely által lehetségessé tette hadjáratait éveken át nem csak Felsőmagyarországon, különösen Liptó megyében Giskrával egyesülve folytatni; de gyakran Lengyelhonba, Morva földre is beütött hadaival, Fridrik császár magyarországi birtokain, Austriában dult, pusztított, mit végre Schlick Gáspár megsokalván, Julián bibornok előtt panaszt emelt, kérvén azt, hogy a király által parancsoltassa meg berencsi Pongrácznak, hogy őt ne bántsa, mert ha neki békéje nem leend, s a király őt békére nem szoríthatja, lesz rá gondja, hogy a békét mások se élvezhessék. Pusztításai elől a nép az erdőkbe menekül. Szentmiklósi Pongrácz ugyan is egész működését oda irányozta: hogy vagyonát oly várak közrekerítésével biztosítsa, melyek neki fedezetül és támpontul szolgálhassanak.

Hatalmába kerítette 1441-ik évi augusztus 9 én Trencsénben Óvárt mint Hunyadi János adományát. A mit haddal nem nyerhetett, azt pénzzel szerezte meg magának. Sáni Czapka Jánostól hat ezer aranyért megvette Szakolczát; ezen és az általa Szakolcza fentartására fordított tizenkétezer aranyért zálogba vette Ulászlótól Strecsnót és Óvárt. Blatniczai várát Neczpáli László szakolczai kapitánynak 9000 arany forintért,

Midőn Alvina szobájába léptem, ő épen akkor egy levél írásával volt elfoglalva, a melyben értesítette nagybátyját hogy az unokabátyjával kötött szövetséget felbontja. Azután fűrtös fejét mellemre hajtva suttogva mondá: „Téged; csak téged szeretlek; éretted meghalok.“

Igy három ember utazott egy hajón, a kiknek sorsa egymásba fonódott, közülök kettőnek boldogsága a harmadikat szerencsétlenné tette, s a vihar e három embert Uj-Fundland vésszel fenyegető sziklapartjai felé hajtotta.

A vihar iszonyu erővel tört ki; a habok nagy robajjal csapkodták jötehetetlen gőzösünk oldalát. Az ingó hajó majd a hullámhegyek gerinczén tánczolt, majd mennydörgésszerű robajjal zuhant az örvénybe, úgy hogy minden eresztékében ropogott. A vitorlák teljesen fel voltak göngyölve, s az árboczok mégis folytonosan csikorogtak a szélnyomás alatt. Az egyik hajórúd egyszerre kettétört, s a vitorla egy része dühösen csapkodta az árboczot. A halifaxi kikötő közelében volt ugyan hajónk, de abba be nem uszhattunk.

Az iszonyuan felkorbácsolt tengeren egyetlen hajót, egyetlen hajókalauzt sem láthattunk. A fedélzetén csak fogózkodva állhattunk, s még így is a körülöttünk levő tárgyakra dobattunk. A kormányhidon álló Robinson kért, hogy térjek vissza szobámba, hová egészen átázottan érkeztem. Éjjel a vihar még erősebben dühöngött. Én Alvinát karjaiban tartva őt megnyugtattam, igyekeztem, midőn a hajó egyszerre akkorát lendült, hogy csak az asztalra fogózkodva tarthattuk fenn magunkat. Kivülről a matrózok zürzavaros kiáltozását hallottam, midőn a hajó egy második és harmadik folytonosan erősödő lendülésére meg voltam győződve hogy hajónk felborul; miért is Alvinát karjaimba ragadván, a szabadba rohantam. Robinson észrevett bennünket, s segélyével a kormányhidra vergődöttünk. Rámutatott a fejünk felett duzzadó vitorlákra, s azután az ittas kapitányra mutatott, ki azokat mind felvonatta. Ezután az amerikai partokon lobogó lángokra mutatván, ezt kiáltotta fülembe: „A kapitánynak igaza van; a vitorlák menthetnek meg bennünket, vagy elveszünk. A vihar a part felé űzi hajónkat, azért szél ellenében kell vitorláznunk, de . . . felborulhatunk.“ A hajó ezalatt, mintha igazolni akarná a kormányos e szavait mind erősebben hánykodott.

Az ittas kapitány ezalatt szintén a kormányhidra jött, s a hajó lengését mérsékelni akarván, a hátulsó árbocz vitorláinak elmetéltetését vezényelte. Az árboczkosarakban őrködő matrózok a vitorlákba szúrták késeiket, s azokat egymás után szétrepesztették. A szétvagdalt vitorlák rongyai vadul repdesztek az éjjeli sötétségben, de a főárbcz vitorláit is oly erővel feszültek a perczről-perczre rohamosabbá váló szél ellen, hogy minden pillanatban felborulástól kellett tartanunk. A tenger vize már áradó folyamként csapott át a hajóoldalon, az alsó vitorlák már a víz színével érintkezének.

A legnagyobb veszély pillanatában Robinson alakja jelent meg a főárbcz kötél-létráján. Intett felénk kezével, mintha mondanai akarná, hogy kiért kockáztatja életét. Utána kiáltottam; ő azonban nem hallotta

hangomat, hanem a létrán feljebb haladt. A létra közepén ismét megállapodott, s felénk irányozta szemeit.

„Ints neki,“ mondám Alvinának, „hogy térjen vissza,“ ő azonban szoborként állott az ijedtség miatt, s csak ajkainak remegését láthattam. Én ismét intettem Robinsonnak, de ő nem figyelt reám, hanem magasabbra kapaszkodott. Ekkor Alvina sirni kezdett, s görcsösen kapaszkodván a kormányhid karfájába, kendőjével integetett, mialatt kérő hangon kiáltotta: „Ne kockáztassa életét!“ Hangját azonban a vihar zúgása elnyelte, s zsebkendőjét kikapván kezéből a tengerbe fűtta. Robinson, ki ezen idő alatt folytonosan Alvinára függesztette szemeit, diadalmasan jutott fel az árboczkosárba. Alvina sirt, — sirt érette: Robinson ezt látta, s most már minden áron meg akarta őt menteni.

Robinson felegyenesedett az árboczkosárban. Az iszonyattól elfogódva lestem minden mozdulatát. Az árboczot átkarolva először lemeteszni, s miután ez nem sikerült, széthasítani igyekezett a vitorlát, de azt késsével el nem érte. S a hajó mindig nagyobbakat billent a víz színe felé, mintha a tengerbe akarna szórni bennünket.

Robinson most szekerczjét húzta elő övéből, és szabadon állva a magasban hatalmas csapásokkal igyekezett az árbocz csúcsát letörni. Csapásai mind sürűbben és erőteljesebben hullottak az árboczra, s a forgácsdarabok fejünk felett repültek a tengerbe; — az árbocz csúcsa ropogva hajolt meg, — azon pillanatban az iszonyat egy kiáltása hangzott alólról, a szekercze kisiklott Robinson kezéből, megszédült, s az árboczkosár karfáján át a fedélzetre zuhant. A vihar ugyanazon pillanatban az árboczcsúcsot is iszonyu ropogással sodorta a tengerbe.

Bátor megmentőnk még élt, de össze-tört tagokkal feküdt az árbocz tövében; szájából vér ömlött. Ágyába vittük, s az orvos megvizsgálván sebeit, néma fejrázása még növelte aggodalmunkat.

A végtelen tengeren egy megviselt hajóroncs hánykodott; a szél lassanként lecsendesedett, s a hullámok alásimulni kezdtek. A reggeli szürkület három szerencsétlen embert talált egy kisded hajószobában. Az egyik hörögve küzdött a halállal, a másik férfi hideg borogatásokat rakott mellére és halántékára, míg egy siránkozó leány fejét karjára hajtva mozdulatlanul ült a betegágy mellett.

* * *

„Nem lehetek tied; válnunk kell. Hogyan tudnám ama rettenetes éjet feledni, midőn ő nyomorékká lett? Ha tudnád, mennyire érzem, hogy reád méltatlan vagyok! Ha látnád, mily kopárrá, mily bánatosá lett szívem. De ha nem is adsz hitelt szavaimnak: önmagamra ismertem amaz éjjelen, midőn ágya mellett térdeltem, s te megmentésén fáradoztál, s ha azon kérdést intéztem önmagamhoz: „Miért nem segítsz magad is?“ azon vádat hallottam: „Te magad vagy oka szerencsétlenségének!“

Alvina e sorait az egyik new-yorki vendéglő szobájában olvastam. Miért nem mehettem akkor azonnal Bostonba, hogy e beteges képzelgéséből kigyógyit-

hassam. Ő tehát meg volt győződve, hogy Robinson szívével üzött játéka tette őt szerencsétlenné, s e meggyőződésének hozott áldozatot, midőn elvált tőlem Bostonban. Még most is szemeim előtt lebeg ama jelenet, midőn féligmeddig magához tért Robinson a bostoni kikötőben horgonyzó hajó megrongált hajódobján ült, s midőn mi partra szállottunk, szívünk elsorult, midőn ő amaz angol balladát kezdette énekelni, a melyet néha Alvina is énekelt:

„Ha majd bánatommal együtt meghalok,
A föld sötét ölébe nem kívánczok;
A verőfényre tegyetek ki, hol a
Tenger zúgása legyen altató dalom.“

Alvina halálsápadttá lett; reszketve gyökereztek meg lábai, mialatt könyezve mondá e szavakat: „Menj azonnal a vasúthoz, menj, a hová kötelességed szólít; de engem hagyj e helyen, — míg meghal, vagy felépül, ápolnom kell őt.“

* * *

Ezután többször irtam neki, de mindannyiszor ugyanazon válasz érkezett leveleimre: „Ne győtörj; lehetetlenséget kívánsz.“ Csak egyik leveléből derengett a remény némi sugara: „Talán akkor, — ha Robinson felüdül; az orvos reményt nyújtott életéhez.“

Egy hónap elteltével a szerencsétlen Robinsont mégis a sötét földbe tettük, s én is jelen voltam halálos ágyánál. Midőn élete kialváshoz közeledett, Alvina Bostonba hívott mivel a haldokló utoljára látni kívánt engemet. Midőn a halál őt meglepte jobbra az enyémben, balja ama szép leány kezei között nyugodott, ki őt véglehetőleg hiven ápolta.

Koporsóját a kikötőben horgonyzó hajó kapitánya és matrózai kísérték a temetőbe. A gőzös két hét elteltével teljesen kijavítva szállhatott a tengerre, míg megmentője a bostoni temetőben álmolta az igazak álmát.

Alvina velem jött New-Yorkba, s azután az Islandállamban elfoglalta állomás helyét. Midőn Európába akarván visszatérni, tőle elbucsúztam, azon ígéretet tettem, hogy vagy ő, vagy senki sem leend nőm. Könyezve hallgatta szavaimat, s láttam sápadt arczán, hogy küzd önmagával, azonban ajkába harapott és hallgatott.

Midőn az Európába induló gőzös az Island-államot szegélyező domblácz alatt siklott el, a parton egy felém búcsút integető fehér kendő lobogását láthattam. Alvina még nem tudta leküzdeni emlékeit, s én tiszteletben tartottam fájdalmát. Elhatároztam, hogy csak akkor szándékozom őt nőmmé tenni, midőn önként nyújt kezét egyesülésünkre. Alig érkeztem vissza Európába, kétszer irtam neki egymásután, azonban semmi választ sem kaptam leveleimre.

* * *

S most a vendéglői szobában szoborként ültem kávémmel, de szívem dobogása meghazudtolta látszólagos nyugodtságomat: ő az, az ő hangját hallok a mellékszobában, de mialatt öltözködni kezdtem, ismét kétélyek foglalkoztatták képzeletemet.

Alig voltam készen öltözékemmel, midőn a folyosóra siettem. A kapunál Bodinus kisasszony felől tudakozódtam. „Nincs a szalldában,“ volt válasza. Az érkezett vendégek

tábláján megmutatta, hogy Ehrenberg és neje lakik a mellettem levő vendégszobában, kik tegnap éjjel előtt érkeztek meg New-Yorkból.

A kapus ezen közleménye minden reményemet semmivé tették. Alvina eszerint férjhez ment, s így reám nézve elveszett. Jobban szerettem Robinsont mint engem, s halála után engem is feledett. A legeszelebbebb gondolatok kalandoztak elmémben, s ingadozó léptekkel haladtam fel szobámba.

Fent a levélhordó várakozott reám, s mialatt a pénzre levél átvételét nyugtáztam, ő hangosan mondotta ki nevemet, mire gyors léptek közeledtek a szomszédszobát az enyémmel összekötő ajtó felé, s úgy tetszett, mint ha ott valaki hallgatóznék. Alig távozott el a levélhordó, midőn az ajtó feltárult s Alvina felém terjesztett karokkal állott a küszöbön.

Halvány volt, szép szemei azonban szeretettel csüngöttek arcomon, s az úde ajkai sutogva ejték ki e szavakat: „Te — te — itt? tehát végre találkozhattunk!”

Viszontlátás! Ki írhatná le egy váratlan viszontlátás gyönyörét? Elfeledkeztünk a világról, elfeledtünk beszélni, csak mosolyunk és könyeink voltak egymás számára. A viharos öröm azonban lassanként lezajlott, s most sok, sok mondani valónk volt egymásnak. Állomásán eleinte türethősen érezte magát. A gazdag család gyermekei rövid idő alatt szeretetteljesen simultak az új nevelőnőhez, s ő kedvét lelte gondozásukban. Eként hivatásának újdonsága, a gyermekek gyengéd ragaszkodása sebzett kedélyére enyhítőleg hatottak, úgy hogy ő maga is visszanyerte kedélye vidámságát és nyugalmát. Azonban még sem tudott meghonosulni New-Yorkban: a honvágy szállotta meg kedélyét. Egy napon New-Yorkba kocsizott, hogy ismerőseit, az Ehrenberg családot, meglátogassa. A férj és nő épen akkor podgyásztatott, mivel a legközelebből indulandó hajóval Németországba szándékoztak utazni. Ezt hallva, Alvina nem is tért vissza állomáshelyére, hanem ismerősei magukra vállalták, hogy rögtön elbocsátatását kieszközlendik, s New-Yorkba hozatják holmiit; két nappal ezután az Atlanti-tengeren uszott a gőzös, a mely őt Európába szállította.

Alvina estve engem is bemutatott az Ehrenberg-családnak; holnap Darmstadtba, menyasszonyom nagybátyjához sietünk, egybekelésünk után azonban Boston- és New-Yorkba utazunk.

Igy beszélt el ezen történetet egyik barátom, s részemről csak e pár szóval egészíthetem ki azt: egy boldog párral több van a világon.

(Vége.)

MAURICE CHEVALIER ÉS JEANNETTE. *)

Maurice Chevalier de Gardemond egy gazdag és gögös uracs, kinek ősei talán már

*) Mutatvány Dengi Jánosnak „A csók könyve” című legújabb művéből. Bolti ára 1 frt. 20 kr. Megrendelhető Tettey Nándornál és Társánál Budapest.

Szerk.

az első keresztes hadjárat idejében partifecs-kékre lövöldöztek a Jordán vize mellett, nőül vett 1868-ban egy szösze kisasszonyt Normandiából, kinek ősei a diploma szerint szintén te-tu pájtások voltak Bouillon Gottfriddel.

Az esketés fényes volt s a boldogság két hétig tökéletes. Az ifjú házasság arcza egészen neki gömbölyödött a sok édességtől, melyet a mézes hetek felejthetetlen szelencéjéből szórt ölükebe a vak Amor. Azonban Börne szerint egy láthatatlan ördög, törkiszakad, mindig talál magának egy ekebontó Borbálát, ki a fiatal házasság közt megindítja a csetepatét, kezdetben csak piano, később chorusbán, sőt idővel sippal, dobbal, trómbitával is.

Ezen apróságban, a mit itt leirandók vagyunk, az ekebontó Borbála szerepe Jeanette, a szép szobaleány, kezébe volt letéve s dicséretére legyen mondva, annak tökéletesen megfelelt, habár, mint később a törvényszéki tárgyalásoknál kitűnt, ősei vettek is részt a keresztes háborúban.

Tehát Jeanette? Nos igen! Cseppet se méltóztassék csodálkozni. Jeanette korántsem volt valami közönséges lény. Bodrokba szedett fekete fürtei annyira hamisan, oly ingerlőleg simultak alabástrom homlokára s tengerké szemei úgy sziporkáztak, hogy Maurice Chevalier de Gardemond hogy hogy nem, egy őrizetlen pillanatban feledve férji voltát, rangját, őseit, a „kék vértelen” szobaleány számocza-ajkára egy csattogó csókot nyomott. A csók elcsattant, a lány megriadt s a drága theacsészét úgy a földre ejtette, hogy nincs az a mixtura, mely holtjaiból föltámassza valaha.

A zajra és esőrpörlésre természetes, hogy Gardemond asszony a szobába lépett, valamint az is természetes, hogy a mit látott, éppenséggel nem tartozott a házasság kellemes meglepetései közé.

De Gardemond nem azért volt gavalér, hogy őt az ily váratlan apró események zavarba hozzák.

— Madame, — mondá egy hárompróbás uracs hidegvérűségével, — nem értem, hogy tud ön ily ügyetlen egyéneket megtűrni közelében? Nézze, mi történt!

— Bien, viszonzá a madame. — Chevalier ur, követem tanácsát, Jeanette azonnal elhagyja házunkat.

— Cher ange! — viszonzá mosolyogva Gardemond. Igen örvendek, hogy az én kis nőm ily szófogadó. Köszönet érte, de mégis azt hinném, hogy ez egyszer még kegyelmet adhatna, asszonyom.

— Semmi esetre sem, — vágott közbe madame; — a lány azonnal távozni fog, — s e szavait oly éles pillantással kísérte, mely a hárompróbás gavalért is zavarba hozta.

Jeanette távozott és kipirult arczzal, izgatottan ment haza. Atyja becsületes lakatos mesterember volt. Denis apó atyai szíve méltó haragra lobbant, midőn leánya neki a történeteket elmondá.

— Gyalázat! Ezt nem tűröm, nem tűrhetem, leányom becsületét akarták megölni s midőn nem sikerült, kidobják a házból. Ah Chevalier ur, az öreg Denis apóval nem lehet oly könnyen elbánni!

És más nap beállított a Chevalierhez, ki nejével éppen reggeli mellett ült. Az inas

hasztalan állta útját az előszobában, félrelökte őt és belépett.

— Mit akar ön? — pattant föl a Chevalier haragosan.

— Én — mondá Denis, — Jeanette atyja vagyok, azon csésze árát jöttem megfizetni, melyet ügyetlen leányom eltört.

A Chevalier mit sem akart tudni a fizetésről, de a madame jó háziasszony, takarékos és pontos.

— Husz frank, nem tekintve azt, hogy emlék mondá némi ingerültséggel a madame.

Denis nem várta, hogy kétszer mondják, azonnal kifizette a husz frankot.

— És most Chevalier ur, miután a kárt, mit leányom tett, kifizettem, felkérem ezenel, hogy a leányomon elkövetett gyalázatért fizessen le azonnal 10,000 frankot. Ön férj és gavalér. Ön semmi esetre se más okból csókolhatta meg leányomat, mint hogy el akarta őt csábítani. Hogy nem sikerült, ez nem önön, hanem leányom erényes magaviseletén mult. A büntetendő kísérlet azonban szigorú bűnhődést érdemel. Én nem akarom, hogy Chevalier ur becsülete a világ számára kerüljön, de ha fizetni vonakodik, ügyemet a törvényszék elé viszem. Gondolja meg ön jól Chevalier ur a nyilvános tárgyalás botrányát, az államügyész és védő hosszú terjedelmes nyilatkozatait, a hirlaptudósításokat, a nagy közönséget, mely mindig a gyöngébb nemnek fogja pártját.

— Ez már mégis szemtelenség! — kiáltott csaknem dühvel a Chevalier, azt hiszi, fenyegetéseitől megrettenek, midőn semmi bizonyítványokkal nem bír!

— Bizonyítványokat kíván ön Chevalier ur? Jó. Azokkal is szolgállok. Itt van Jeanette, ki esküvel erősíti a tényt, itt a madame, ki Jeanettet fölsikoltani hallá, itt Crispin az órás, ki a mellékszobában az órákat igazgatta, midőn ön Jeanettet kerülgette. Igen, Crispin mindent hallott és látott és esküjét is kész letenni.

— Mon cher! — mondá a madame bámulatos nyugodtsággal és félre ismeretlen boszantási száudékkal — Jeanette fülig volt pirulva, midőn beléptem. — Jól emlékszem. Meglehet azonban az ijedtség miatt, hogy a szép theacsészét a földre ejtette.

— De — válaszolt a gavalér izgatottan, — hisz én homlokon csókoltam a leányt.

— Nem mondhatom? — kiáltott Denis apó diadalmas arczzal. Ön tehát bevallja hibáját; madame, én hivatkozni fogok kegyedre mint tanura.

— És én mégsem fizetek egy fityinget se, — viszonzá a Chevalier annyi erélyvel mennyi e pillanatban hatalmában állott. Önnel előbb be kell bizonyítani leánya ártatlanságát, és most — monda fenyegetőleg — sziveskedjék azonnal elhagyni házamat, különben jogommal fogok élni és —

Denis távozott, egyenesen a törvényszékhez ment és a Chevaliert bevádla.

Denis nem azon emberek közé tartozott kikkel könnyen el lehet bánni. Most miután törésre került a dolog, a világ minden kincseért sem engedett. Utóvégre is az egész ügy nyilvános tárgyalásra került.

Denis Jeanette ügyvéde a többek között pörbeszédében a következő indoklással is élt:

„Uraim! Kell-e meghatároznom a csókot? A csókot annyiféleképp lehet meghatározni, mint magát a szerelmet. A csók szimbolikus jelvénye a szív érzelmeinek. A pap megcsókolja a keresztet, mely az istent reprezentálja, magasztos tiszteletének jeléül. Az anya megcsókolja gyermekét, mint a zephir a rózsát, a lepke a virág kelyhét, a vőlegény menyasszonyát, mielőtt az oltárhoz megy vele, de Judás is megcsókolta a megváltót, mielőtt elárulá. Chevalier de Garde-mond megcsókolá Jeanettét, de e csók Judás-csók volt, bevallása oly érzelmenek, melyet a chevaliernek táplálni nem volt szabad, mert férj. Föltéve, ha Jeanette megengedte volna magát nyugodtan csókolni, mi lett volna e csók következménye? El kell pirulnom, ha rá gondolok, mi történhetett volna, ha erényemmel vértezett cliensöm nem protestál ezen — erkölcsén elkövetni szándékolt merénylet ellen. Szabad-e a törvényszéknek büntetlenül megengedni az ártatlanság elcsábítását, szemet hunyni a szemérmes szívnél ezen édes méreggel való lerészegítésénél, mely egy ártatlan teremtetést a csábítás karjai közé dob? Igen, a törvényszéknek meg kell büntetni az ily csókokat, melyek egy szomorú dalmű nyitányához hasonlítanak; ha ezt teszik önök uraim, akkor a tulajdonképeni csábítás tragoediája fölött a függöny soha sem fog föllebbenni. A törvény megbünteti a gyilkossági merényletet, kell hogy megbüntesse azt is, mely az ártatlanság pusztítására esküdött össze.“

Általános taps és tetszés zaja a teremben. A vádlott ügyvéde így replicált;

„Chevalier ur, védeuezem a szó szoros értelmében lovagias férfit, gavallért, ki több évet Keleten töltött. Kelet egyes tartományaiban a csók nem egyéb mint egyszerű üdvözlés.

Tibetben például úgy csókolóznak az utcán, mint nálunk a kalapot veszik le. Ez idegenszerű szokás a hosszas gyakorlat által védeuezemnek második természetévé vált. Megcsókolta szobalányát, mert körülbelül ezt akarta neki mondani: Jeanette te jó leány vagy, jól viseled magad, dolgaid pontosan végzed. Önök azt fogják kérdeni, hogyan juthat eszébe védeuezemnek idegen szokásokat hozni be Franciaországba? Uraim! nem ur-e mindenki saját házában? Habeas corpusunkat akarják-e megsérteni s szétlétetni a szent házi jogokat? Az angol büszkén utal házára, mint várára, miért ne szabadna nekünk is saját házunkban jogainkat érvényre emelnünk?

Miért akarnak önök egy dolgot, melynek jó és rossz oldala van csak rossz oldaláról fölfogni? Utat akarnak-e nyitni arra, hogy a csókokból pénz veressék? Gondolják meg önök, a pörök minő áradatának nyitnak zsilipet s hova fog jutni a szemérem és erkölcs, ha megengedtetik poklot és mennyet megmozdítani, mivel valaki valaki iránt jó indulattal viseltetik és e jó indulatát nem éppen a szokott formában nyilvánítja. A csók semmiféle föltétel alatt sem lehet jogtalanság; nem azért árulta el Judás az Urat, mert megcsókolta; elárulta őt, habár megcsókolta s nem csókja miatt gyűlöljük Judást! Mig pusztán csak a csóknál maradunk, addig a szerelem platonikus s addig a szerelem nem büntetendő. Azon pillanatban pedig, „midőn

a menyország e leányának magával kell hordani a szemérem utlevélét, azon pillanatban emberek vagyunk az isteni szeretet által s a szerelem által, állatok, mint egy nagy írő mondja.“

Zajos tapsvihár követte a védő beszédét. Jeanette elveszté pörét és Denis apónak ezen felül még a perköltséget is meg kellett téríteni.

RÓZSAÜZDÉSZET FRANCZIAORSZÁGBAN.

Az illatszerek előállításánál használt virágok és növények közt a rózsza igen előkelő, jelentékeny helyet foglal el, ez oka annak, hogy ezen ápolás tekintetében nem tulságos követelő és e mellett igen háládatos virág, melynek az ipar czéljaira való értékesítése rendkívül jutalmazó. Franciaország némely vidékén kiváló terjedelemben és pedig kizárólag az ipar szükségleteire üzdészeti módon műveltetik. E tekintetben különösen Grasse arrondissement válik ki úgy rózsatelepei kiterjedése valamint a termék minősége által, mely jó hírét a talaj megfelelő alkotása s kedvező éghajlati viszonyok mellett az ipari czélokra való üzdészethez különösen alkalmas válfajok szerencsés választásának köszönheti, valamint nem kevés befolyással bírt e hír megalapítására azon különös gond és figyelmes ápolás, melyben a rózsza művelés ott széltiben részesül. Három rózsafaj van Grasse-ban az illatszernyerés czéljaira kiválóan alkalmazásban, u. i. a centifolia (teljes rózsza), az ugynevezett provence-i rózsza és a négyévszaki rózsza; legterjedtebb köztük a centifolia, más néven májusi rózsza, mely 1. egész 1'30 méter magas bokros fácskákon sötétvörös virágokat képez. Ezen rózsza mély, folyton jól trágyázott állapotban lévő talajt kíván, miért is a rózsauzdészetnél végzendő munkálatok legelső és legfontosbika a talaj elegendő porhanyításából és mélyítéséből áll; Grasse-ban rendszerint 75 cm mélységig mennek.

Ezen előkészítő munkálatok befejezése után február vagy márczius hóban a rózsafákat sorokban ültetik, melyek egymástól távol 1 méter, az egyes fák közötti távolság körülbelül 33 centimétert képviselven, Grasse-ban az ültetés két módja szokásos. az idősbik t. i. az ásó alkalmazása, annyiban érdemel első sorban figyelmet, mennyiben leginkább nyújt biztosítékot a fiatal fácskák fejlődése iránt, melyek erőteljes kifejlődését különben rendes és kedvező viszonyok között egész biztosan várhatni; hátránya ez eljárásnak, melyért sok tenyésztő által kevesebbre becsültetik, a nagy idővesztés, mert ez eljárás mellett legfeljebb 300—350 fácska ültethető naponként, míg a szokásos másik, újabb eljárás azon előnyt nyújtja, hogy naponként 1500 darab ültethető el, de ezeknek rendszerint egy jó része nem fejlődik ki; ez eljárás au plantoir néven ismert. Ha a fent érintett, a rózsafák fejlődéséhez szükséges feltételek követtetnek a térszerinti elhelyezés tekintetében, úgy egy határnyi területen mintegy 30,000 fácska — bizonyára jelentékeny szám — foglalhat helyet.

A talaj trágyázása — mint említettett — igen gazdag és hathatós kell hogy legyen, s rendszerint nem közvetlen a fák elültetése előtt, hanem csak a második évben eszközöltetik, oly módon, hogy a trágya az ásóval hozatik a talajba. Grasse-ban a rózsatelepekhez trágyaanyagul használják a faolajgyártásánál hátramaradó hulladékokat, valamint azon hulladékokat, melyek a narancsvirágok destillációjánál fennmaradnak, ez anyagokhoz bizonyos mennyiségű istállótrágyát s néha olajpogácsát is keverve. A trágyának a földekre kihordását öszvérekkel eszközlik, melyek a trágyát oldalról kétfelé megerősített kosarakban szállítják. Az állatok a telepen alkotott sorok között hajtattván végig, az alul nyitható kosarakból a trágyaanyag kihull, melynek elosztását és talajba munkálását az egyes fácskák körül aztán a munkások ásóval eszközlik. A talaj további kezelésére vonatkozólag megjegyzendő, hogy az évenként több ízben átmunkálendő, hogy folyton jó porhanyó állapotban maradjon.

A mi a rózsátó ápolását illeti, az néhány pontban foglalható össze, a tenyésztés és hozam iránti gondozás lényegileg a nyelésre szorítkozik, t. i. azon ágakat, melyeken már a rózsák elvirítottak, valamint a száraz ágakat és a hajtásokat eltávolítani kell; továbbá a körültekerésre, mely abban áll, hogy a hajtások, sarjadékok az alsó ágak körül tekertetnek, hogy ez által a virágtermelés fokoztassék. Ez utóbbi műveletet nők végzik, kik kezeiket a tövissek ellen óltalmazandó, vastag bőrből készült keztyűket hordanak.

Nőkre van bízva a rózsák aratása is, mely május hóban történik, és pedig mindig a kora reggeli órákban. Az első évben nem lehet nagy reményt táplálni a hozamot illetőleg, mert ez rendszeren nem szokott kielégítő lenni s alig fedezi a telep beruházási és művelési költségeit, de már a második évben azután az eredmény láthatólag javul s az átlagos rózsza hozam tövenként 200 gr-ra becsülhető, úgy hogy egy 30,000 rózsátóval beültetett hektár jó években mintegy 6,000 kiló használható rózsavirágot nyújt. —

Ilyen hozamképességre minden rózsateleptől 13—15 évi időszak alatt bizton számithatni, ez idő elhaladtával az egész telepen a talaj újabb megmunkálás alá veendő, mire az üzdészeti újabb berendezése ismételt eszközözhető, csupán csak arra fordítva figyelmet, hogy a sorok ne essenek ismét ugyanazon helyre, hanem az előbbi telep sorai között nyerjenek helyet.

Az időjárás befolyása iránt a rózsák épen nem mondhatók érzéketleneknek, különösen szokott nekik ártani a tartós szárazság tavasz idején, valamint az idő előtti melegségre rendszerint annál hatályosabban bekövetkező hideg időjárás. 1876. évben például Grasse tartományában oly rózszaaratás volt, mely a nullával egyenlőnek vehető, mert ápril hó közepén erős fagy lepte meg a rózsafácskákat, az után hogy márczius lanyha időjárás folytán a tenyésztés első kifejlődése már észlelhetőleg meg is kezdődött. Lanyha és nedves tavaszi idő a rózsák kifejlődésére és a hozam nagyságára tapasztalás szerint legkedvezőbb.

A rózsauzdészetre nézve is figyelemmel voltak Grasse-ban a munka felosztás elvére.

Azon földbirtokos, ki ez üzdészetre elszánta magát, legkevésbé sem foglalkozik annak teljes mérvben való véghezvitelével, főmunkájának tekintti csak a talaj megmunkálását, valamint a növényeket és a trágyát ő szerzi be, minden egyebet a telepberlő kertészre bíz, kinek kerti eszközöket és egy lovat (melynek takarmánnyal ellátása is az ő gondja) ő szolgáltat. A kertész a rózsatövek körüli összes ápolást és gondozást köteles végezni, s eltekintve attól, hogy a telep egy kis részén még más, eladásra szánt növényt is mivelhet, melyek árából a felerész a földbirtokost illeti meg, jutalmazását bőven leli a termelési költség és az eladási ár közti különbözetben, a melyet a földbirtokostól az aratott rózsákért nyer. A rózsauzdészettel jövedelmezősége általában igen jelentékenynek mondható, egy hektár, melynek értéke 10,000 franc, a harmadik évtől kezdve beleértve minden kiadást és költséget, mintegy 15 év tartamán át évenként 2,300 franc jövedelmet biztosít, tehát körülbelül a föld tőkének 23 százalékát.

A rózsáknak az illatszer iparban kezelése és értékesítésének leírása ez ismertetés keretén kívül fekszik, csak annyit jegyzünk meg, hogy a rózsá illatának essenciák, olajok, kenőcsök gyártásához való felhasználása igen sokféle s rendkívül nyereséges, mert a rózsá malamennyi az illatszergyártás céljaira alkalmazott s felhasznált virágok között mindenestre legkiválóbb, termékei a piacon jogosan a legmagasabb értékre tarthatnak igényt.

Nem jelentéktelen hírek örvend pl. a déli Franciaországban gyártott rózsavíz, oly esszencia, mely a rózsavirágoknak forró vízben való destillálása után nyeretik. Az ilyes ipargyártmányok értéke rendkívül nagy, az igen finom rózsá-esszencia kilogrammjának ára 1800 — 2000 franc közt változik. Hogy mily nagy kiterjedésben használja fel az ipar a rózsáanyagot ezen többé kevésbé értékes vagy drága termékek előállítására, azon tény bizonyítja, hogy pl. csupán csak a francia tengeri alpesek kerületbeli gyárak évenként 500,000 kilogramm rózsát dolgoznak fel, mely jelentékeny mennyiségnek mintegy $\frac{1}{10}$ részét Grasse, Cannes és környéke szolgáltatják.

„K. F.”

EGY KÖBMÉRTFÖLD.

Egy külföldi lapban a következő kúriosus leírást olvassuk a „köbmérföld” nagyságáról, a miből a föld 2662-nek megfelel: Vegyünk egy ládát, melynek a hossza, szélessége és a magassága mind egyformán legyen egy mérföld. Berlin épen kézügyre esvén: emeljük fel egészbe, úgy amint van, s mintha játékszer lenne, tegyük bele a ládába. Mint-hogy pedig a láda még se kottyant, emeljük elő Potsdamot is utána, és minden utba és közelében eső falut, helységet s tegyük be a ládába mindnyájukat. Még is alig látszik. — Hát emeljük a ládába Párist, minden termeivel, tornyaival, templomaival és palotáival, s ha ez is kevés? bizony kevés! Hát vegyük Bécsét s tegyük utána Szenpétervárt:

és a láda még akkor se lesz tele. Erre persze elővesszük az összes kis és nagy városokat, helységeket, falukat, tanyákat, majorokat: elő mind azt, a mit emberi kéz Európásterre emelt és megteremtett, még a tengereken uszó hajókat is, csak-hogy ime a láda még mindig csak — nincs tele! De már erre be kell járnunk az új és ó-világot, elő kell keresnünk Egyiptomot az ő híres piramisáival; bedobáljuk a ládába Amerikát minden pereputtyával, vasutjával és gyáraival, s előrángatjuk mindazt, a mit az emberi erő Európa, Ázsia, Afrika és Amerika nagy térein megcsinált és uram fia! a mi köbmérföldnyi ládánk még nincs még csak — félig se! De már nem marad egyéb hátra, belecsomagoljuk hát magukat az — embereket, úgy mint heringet; ebből a specziesből ad egy-egy csomag, például 12,000 darabot, 4000 megad 48 ezret, épen mint a hányan vannak az északamerikaiak. Tegyük be őket. Mint-hogy pedig ez ördögös láda még most sincs teli, de a jámbor heringeket se akarjuk épen egymásba fulasztani, a miut az első 48 milliót egymás mellé lefektettünk a fenékre, a feléből meg szórjuk hát el a világon található szalma annyi részét, hogy 30 láb legyen a vastagsága, s minden külön-külön csomagok között szánjunk ennyi puhaságot, aztán úgy fektessük az amerikaiakra, mint a lámpa-üveget a három millió ausztráliait és a 45 millió ázsiait; ez lesz a második sor. És a láda még sincs teli, és a szalma elfogyott, és még szabadon mozog künn 800 millió ázsiai! Ej de összefogdossuk ezeket is, behánjuk a ládába, úgy a hogy, de utána ám a többit is, a hány istenképére teremtetett lénye van a világnak, summa summarum 1.400.000.000 szegény ördögöt s no! hál' istennek, a láda már csakugyan tele van — félig. Ha azt akarjuk, hogy teli legyen, hát valahonnan még 15-ször annyi embert kell előteremtenünk, mint a mennyit a danadiák feneketlen hordójának e csodálatos példánya elnyeldest. Persze e helyett inkább az állatokat fogdoshatjuk össze. De ha beleteszük bár az összes élő lényeket, bele minden lélekző és vízben, földben, léghen élő teremtményeket: — a láda még mindig nem lesz teli. Ez egy geográfiai köbmérföld; a milyenből a föld 2662-öt teszen ki.

HIRFÜZÉR.

© Párisnak hétfőn nagy napja volt; a kiállítási díjak szétosztásának ünnepélye nagy pompával ment végbe. Vasárnap este várossterre nagy volt az öröm. — Az ingyenes előadások a színházban kitűnően sikerültek. A nagy operában az előadás után a marseillaiset játszották. A jelenlevő Marcére miniszter lelkesen tapsolt. — Huszonhét állam Andorra, Anglia, Déli Ausztrália, Ausztria, Canada, a Jóreménység foka, Khina, Egyiptom, Spanyolország, Egyesült-Államok, Finnland, Görögország, Guatemala, Magyarország, Angol-India, Holland-India, Jamaika, Japán, Lagosz, Marokko, Uj-Dél-Wales, Norvégia, Németalföld, Portugal, Svájc, Victoria és Oroszország részben vagy egészben

oda ajándékozták kiállított etnográfiai és pedagógia gyűjteményeik tárgyait Franciaországban. A közoktatásügyi miniszter, ki ezt a hivatalos lapban közlésezi, etnográfiai-pedagógiai muzeumot fog alapítani ezen kincsek számára. Megemlítjük még, hogy a kiállításon október 17-ig belépti jegyekből összesen 10.850,000 frank gyűlt be.

© Egy francia festő a huszonnyolcz éves Wugk e hó 15-én agyonlőtte magát Rómában. Az öngyilkos kedvelt és tehetséges művész volt, kinek „szent Sebastião”-ja, mely az idén volt kiállítva, Párisban feltűnést keltett. Wugk gyomorbajban szenvedett és fájdalmait vitték egy önfeladt perczben a végzetes lépésre.

© Rothschild leánya — Guise herczegnő. Frankfurtból írják, hogy Rothschild Maggy kisasszony nőül megy Guise herczeghez. Csak is egy fejedelmi egyéniség van, ki Guise herczeg címét viseli s ez Aumale herczeg 24 éves fia. A Guise család már kétszáz éve, hogy kihalt, de a Bourbonoknak joguk van a cím fölújítására, mert a Guisek öröksége 200 év előtt a Condéskra szállt s ezek családjá a Bourbonokéba olvadt. Ez utóbbiak egyik ága pedig az Orleans család. A menyasszony 23 éves és egyetlen férjhez nem ment leánya a frankfurti Rothschildok idősebbikének, ki tizenegy év előtt résztvett az alakuló német birodalmi gyűlésben. Aumale herczeg szintén igen gazdag és a vőlegény egyetlen fia.

© Tengeri rablók az éjszaki jéges tengeren. A Tromsöböl czehalvadászatról visszatért „Pröven” yachtot Novaja Semliánál orosz tengeri rablók támadták meg s részben ki is fosztották. Két orosz schooner rohant a yachtnak s fegyveres legényeit csolnakokba ültetve, megadásra szólította föl a yacht legénységét. Ellenállásra gondolni sem lehetett. A rablók csaknem minden készletet magukkal vittek, azután nyugodtan elvitorláztak.

© Bismarck herczeg leánya. Mária grófnő a jövő hó 6-kán fog egybekelni Rantzan Kuno gróffal. Az esketés előreláthatólag otthon s egy katonai pap közvetítésével megy végbe, mert a menyasszony atyja és jegyese inkább katonai jelleget vesznek föl ez esetben. Bismarcknak így nem kell sem templomot, sem predikátort keresni mert mint minden választását, úgy ezt is, a sajtó bizonyos következtetésekre használná föl. Az ifju pár esküvő után utra kel, a telt a vőlegény rokonainak majd Bismarck herczegnek jószágain fogja tölteni s csak április 1-én jő Berlinbe. Különben lehet, hogy Rantzan gróf teljesítheti kívánságát és Bécsben alkalmaztatnék diplomatai minőségbe, mely esetben nejével együtt itt venne lakást.